

Emisja głosu

1. METRYCZKA	
Rok akademicki	2024/2025
Wydział	Wydział Lekarsko-Stomatologiczny
Kierunek studiów	Logopedia ogólna i kliniczna
Dyscyplina wiodąca	(zgodnie z załącznikiem do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019)
Profil studiów	(ogólnoakademicki/praktyczny)
Poziom kształcenia	I stopnia
Forma studiów	stacjonarne
Typ modułu/przedmiotu	obowiązkowy
Forma weryfikacji efektów uczenia się	zaliczenie
Jednostka prowadząca /jednostki prowadzące	Zakład Logopedii i Emisji Głosu, Centrum Logopedyczne IPS UW, 02-927 Warszawa, ul. Karowa 20
Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	dr hab. Olga Jauer-Niworowska, prof. ucz.
Koordinator przedmiotu	dr hab. Olga Jauer-Niworowska, prof. ucz.; dr Kamila Potocka-Pirosz o.jauer-niworo@uw.edu.pl ; k.potocka@uw.edu.pl
Osoba odpowiedzialna za sylabus	Beata Ciecierska-Zajdel, b.ciecierska-z@uw.edu.pl
Prowadzący zajęcia	dr Beata Ciecierska-Zajdel, mgr Joanna Wszyńska

2. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Rok i semestr studiów	I rok I stopnia, semestr I	Liczba punktów ECTS	3.00
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ			

Załącznik nr 4B do Procedury opracowywania i okresowego przeglądu programów studiów
(stanowiącej załącznik do zarządzenia nr 68/2024 Rektora WUM z dnia 18 kwietnia 2024 r.)

Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim	Liczba godzin	Kalkulacja punktów ECTS
wykład (W)		
seminarium (S)		
ćwiczenia (C)	30	1,2
e-learning (e-L)		
zajęcia praktyczne (ZP)		
praktyka zawodowa (PZ)		
Samodzielna praca studenta		
Przygotowanie do zajęć i zaliczeń	30	1,8

3. CELE KSZTAŁCENIA

C1	Ukształtowanie prawidłowych mechanizmów tworzenia dźwięku poprzez ćwiczenia fizyczne, relaksacyjne, oddechowe oraz fonacyjne, w oparciu o wiedzę z zakresu funkcjonowania narządu głosu.
C2	Rozpoznawanie nieprawidłowości oddechowych, fonacyjnych i rezonacyjnych występujących w procesie emisji głosu.
C3	Zapoznanie ze sposobami korygowania nieprawidłowości oddechowych, fonacyjnych i rezonacyjnych występujących w procesie emisji głosu.

4. EFEKTY UCZENIA SIĘ

Numer efektu uczenia się	Efekty w zakresie
--------------------------	-------------------

Wiedzy – Absolwent zna i rozumie:

W1	Posiada ogólną znajomość budowy i czynności narządu głosu. Rozumie procesy fizjologiczne i patologiczne zachodzące w narządzie głosu.
W2	Zna zasady i sposoby korygowania nieprawidłowych nawyków oddechowych, fonacyjnych, rezonacyjnych i artykulacyjnych.
W3	Zna technikę wykonywania indywidualnych i grupowych ćwiczeń oddechowych, fonacyjnych, rezonacyjnych i artykulacyjnych.
W4	Zna wskazania i przeciwwskazania do wykonywania ćwiczeń oddechowych, głosowych, rezonacyjnych i artykulacyjnych.
W5	Zna zasady higieny pracy głosem.

Umiejętności – Absolwent potrafi:

Załącznik nr 4B do Procedury opracowywania i okresowego przeglądu programów studiów
(stanowiącej załącznik do zarządzenia nr 68/2024 Rektora WUM z dnia 18 kwietnia 2024 r.)

U1	Umie wykorzystać wiedzę teoretyczną z zakresu emisji głosu do oceny głosu oraz programowania i prowadzenia postępowania profilaktycznego oraz podstawowego postępowania korekcyjnego.
U2	Potrafi wykonywać ćwiczenia oddechowe, fonacyjne, rezonacyjne, artykulacyjne służące kształtowaniu prawidłowego przebiegu procesu emisji głosu.
U3	Umie samodzielnie zdobywać informacje dotyczące emisji głosu i rozwijać umiejętności z zakresu pracy nad głosem korzystając z różnych źródeł wiedzy.

Kompetencje społecznych – Absolwent jest gotów do:

K1	Oceny poziomu swojej wiedzy i umiejętności w zakresie emisji głosu. Rozumie potrzebę ich uzupełniania i doskonalenia.
K2	Promowania wzorców zdrowego posługiwania się głosem.

5. ZAJĘCIA

Forma zajęć	Treści programowe	Efekty uczenia się
ćwiczenia		W1-W5, U1-U3, K1-K2

	<ol style="list-style-type: none">1. Budowa i funkcjonowanie aparatu głosowego, oddechowego i artykulacyjnego.2. Uwarunkowania prawidłowej emisji głosu.3. Rozpoznawanie nieprawidłowości zachodzących podczas procesu tworzenia głosu.4. Ćwiczeń relaksacyjne przygotowujące ciało do pracy głosem.5. Usprawnianie grup mięśni istotnych z punktu widzenia emisji głosu.6. Korekta postawy.8. Ćwiczenia oddechowe.<ul style="list-style-type: none">• ustalenie właściwego, przeponowo-żebrowego toru oddechowego.• praca nad koordynacją oddechowo-fonacyjną9. Ustalanie średnicy dźwięku.10. Wypracowanie miękkiego ataku dźwięku.11. Optymalne wykorzystywanie rezonansu toru głosowego12. Wzbogacanie plastyczności głosu: umiejętność panowania nad tempem, wysokością, dynamiką, rytmem i intonacją.13. Etapy i metody pracy nad głosem.14. Głos jako narzędzie pracy. Brzmienie głosu oraz elementy mowy ciała istotne w pracy zawodowej oraz podczas występów publicznych.15. Zasady bezpiecznego posługiwania się głosem podczas pracy zawodowej.	
--	---	--

6. LITERATURA

Obowiązkowa

1. Ciecierska- Zajdel B., 2020, Trening głosu, Warszawa, Edgard
2. Dimon T., 2018, Anatomy of the Voice. An Illustrated Guide for Singers, Vocal Coaches and Speech Therapists, Berkeley, NAB
3. Emisja głosu nauczyciela. 2006, red. M. Przybysz- Piwko, Warszawa, CODN
4. Esling J.H, Moisik S.R., Benner A., Crevier-Buchman L., 2022, Voice Quality. The Laryngeal Articulator Model, Cambridge, Cambridge University Press
5. Jeżowska I., 2016, Kultura fizyczna w służbie techniki wokalne. Czy metoda wyzwolenia głosu poprzez ruch może być skuteczna w nauce śpiewu?, [w:], Kształcenie wokalne, red. B. Tarasiewicz, Zielona Góra, s. 63-73

**Załącznik nr 4B do Procedury opracowywania i okresowego przeglądu programów studiów
(stanowiącej załącznik do zarządzenia nr 68/2024 Rektora WUM z dnia 18 kwietnia 2024 r.)**

6. Kamińska B., 2012., Diagnoza w logopedii artystycznej, w: Diagnoza logopedyczna. Podręcznik akademicki, red. E. Czaplewska, S. Milewski, Sopot, s. 481-508
7. Kamińska B., 2015, Standard postępowania logopedycznego w logopedii artystycznej, w: Logopedia. Standardy postępowania logopedycznego, red. S. Grabias, J. Panasiuk, T. Woźniak, Lublin, Wydawnictwo UMCS
8. Kazanecka E., Wrońska A., Szkiełkowska A., Skarżyński H., (2004), Zastosowanie Metody Akcentów do rehabilitacji głosu mówionego i śpiewanego, *Audiofonologia*, nr 26, s. 81-84
9. Kisiel M., 2012, Emisja i higiena głosu w pracy dydaktyczno-wychowawczej nauczyciela, Dąbrowa Górnicza
10. Kowalewska E., Walencik-Topiłko A., 2015, Metodyka diagnozy i terapii głosu, w: Metodologia badań logopedycznych z perspektywy teorii i praktyki, red. Milewski S., Kaczorowska-Bray K., Gdańsk, s. 270-285
11. Kreiman J, Sidtis D., 2013, *Foundation of Voice Studies. An Interdisciplinary Approach to Voice Production and Perception*, Wiley-Blackwell
12. Kurowska-Janecka A., 2016, Napięcia narządu artykulacyjnego a proces tworzenia głosu, [w:], *Kształcenie wokalne*, red. B. Tarasiewicz, Zielona Góra, s. 53-61
13. Linklater K., 2012, *Uwolnij swój głos*, Kraków, PWST
14. *Logopedia artystyczna*, 2016, red. B. Kamińska, S. Milewski, Gdańsk, Harmonia Universalis
15. Marciniak-Firadza R., 2018, Współpraca logopedy z laryngologiem i foniatrą w procesie rehabilitacji zaburzeń głosu i mowy, *Logopaedica Lodziensia*, nr 2, s.107-117
16. Mirecka U., 2018, *Relaksacja, [w:] Metody terapii logopedycznej*, red. A. Domagała, U. Mirecka, Lublin, UMCS
17. Olszewski, J., Nowosielska-Grygiel, J., 2017, Nowe metody diagnostyczne oceny czynności głosu dla potrzeb foniatry i logopedy, *Logopaedica Lodziensia*, nr, s. 91-99
18. *Otorynolaryngologia kliniczna*, 2015, red. K. Niemczyk, Warszawa: Medipage, r. 8, Choroby krtani, r. 11, Zaburzenia głosu i mowy, r. 16, Rehabilitacja w otorynolaryngologii
19. *Prozodia. Przyswajanie, badanie, zaburzenia, terapia*, 2020, red. M. Wysocka, B. Kamińska, S. Milewski, Gdańsk, Harmonia Universalis
20. *Rehabilitacja zawodowych zaburzeń głosu*, 2011, red. M. Śliwińska- Kowalska, E. Niebudek-Bogusz, Łódź, PIMP
21. Płusajska-Otto A., 2017, *Podręcznik pracy głosem. Ćwiczenia i wskazówki dla osób występujących publicznie*, Łódź, Wyd. UŁ
22. Sambor B., Jakowczuk M., 2016, Psychofizyczne uwarunkowania zaburzeń fonacji u osób zawodowo postępujących się głosem, w: *Logopedia artystyczna*, red: B. Kamińska, S. Milewski, Gdańsk, Harmonia Universalis, s. 323-345
23. Sataloff R., (2017), *Professional Voice. The Science and Art of Clinical Care*, wyd. 4, San Diego: Plural Publishing
24. Szkiełkowska A., Kazanecka E., 2011, *Emisja głosu. Wskazówki metodyczne*, Warszawa
25. Tarasiewicz B., 2003, *Mówię i śpiewam świadomie. Podręcznik do nauki emisji głosu*. Kraków, Universitas
26. Toczyńska B., 2007, *Głośno i wyraźnie. 9 lekcji dobrego mówienia*, Gdańsk, GWP
27. Toczyńska B., 2016, *Zacznij od samogłoski. Samogłoska w logopedii artystycznej*, Harmonia Universalis, Gdańsk

Załącznik nr 4B do Procedury opracowywania i okresowego przeglądu programów studiów
(stanowiącej załącznik do zarządzenia nr 68/2024 Rektora WUM z dnia 18 kwietnia 2024 r.)

28. Walencik-Topińko A., 2016, Dobór materiału lingwistycznego oraz zasady prowadzenia ćwiczeń w terapii głosu, [w:], Kształcenie wokalne, red. B. Tarasiewicz, Zielona Góra, s. 367-377
29. Wysocka M., 2013, Metody terapii czynnościowych zaburzeń głosu, Logopedia t. 42, s. 193-202
30. Wysocka M., 2015, Postępowanie logopedyczne w przypadku osób z czynnościowymi zaburzeniami głosu, [w:] Logopedia. Standardy postępowania logopedycznego, red. S. Grabias i. in., Lublin, s. 603-626
31. Wysocka M., Skoczylas A., Szkiełkowska A., Mularczyk M., 2008, Standard postępowania logopedycznego w przypadku zaburzeń głosu, Logopedia t.37, s. 243-254
32. Zalesska-Kręcicka M., Kręcicki T., Wierzbicka E., 2004, Głos i jego zaburzenia. Zagadnienia higieny i emisji głosu, Wrocław, Akademia Muzyczna we Wrocławiu
33. Zarys foniatryi klinicznej, 2019, red. A. Pruszewicz, A. Obrębski, Poznań: Uniwersytet Medyczny w Poznaniu

Uzupełniająca

7. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
<i>Np. A.W1, A.U1, K1</i>	<i>Pole definiuje metody wykorzystywane do oceniania studentów, np. kartkówka, kolokwium, raport z ćwiczeń itp.</i>	<i>Np. próg zaliczeniowy</i>
U1, U2, W2-W5	Ocena pracy na zajęciach	Obecność, aktywna praca na zajęciach, poprawne wykonywanie ćwiczeń oddechowych, fonacyjnych, artykulacyjnych
W1, U3, K1	Ustna prezentacja zaliczeniowa dotycząca wybranego aspektu pracy nad emisją głosu	Wygłoszenie ustnej prezentacji - poprawnej merytorycznie, głosowo i artykulacyjnie
U1, U2, W1, W3, W4, K2	Poprowadzenie z grupą kilku ćwiczeń z zakresu emisji głosu	Prawidłowy dobór ćwiczeń, właściwe ich zaprezentowanie, korygowanie wykonania.

8. INFORMACJE DODATKOWE

(tu należy zamieścić informacje istotne z punktu widzenia nauczyciela niezawarte w pozostałej części sylabusu, w szczególności w oparciu o regulacje wynikające z § 26 ust. 1 i 2, § 27 ust. 3 oraz § 28 ust. 1 Regulaminu Studiów wskazanie liczby terminów zaliczeń przedmiotu, w tym zaliczeń dopuszczających do egzaminu, oraz np. czy przedmiot jest powiązany z badaniami naukowymi, szczegółowy opis egzaminu, informacje o kole naukowym)

Prawa majątkowe, w tym autorskie, do sylabusu przysługują WUM. Sylabus może być wykorzystywany dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywanych w WUM. Korzystanie z sylabusu w innych celach wymaga zgody WUM.

UWAGA

Końcowe 10 minut ostatnich zajęć w bloku/semestrze/roku należy przeznaczyć na wypełnienie przez studentów Ankiety Oceny Zajęć i Nauczycieli Akademickich

Załącznik nr 4B do Procedury opracowywania i okresowego przeglądu programów studiów
(stanowiącej załącznik do zarządzenia nr 68/2024 Rektora WUM z dnia 18 kwietnia 2024 r.)